

KALENDÁRIUM ČESKÝCH MÉDIÍ OD ROKU 1900 DO SOUČASNOSTI

JITKA KRYŠPÍNOVÁ, EVA ŠÁDOVÁ (CEMES UK FSV)

Studie vznikla v rámci výzkumného záměru UK FSV: MSM0021620841

Rozvoj české společnosti v EU: výzvy a rizika.

Kalendárium se snaží postihnout nejvýznamnější události v historii českých médií (tisku, rozhlasu, televize), řízení médií a vývoj novinářské organizace. Data vznikala excerpcí odborné literatury opřené o pramenné materiály, příp. excerpcí dobových periodik a jsou řazena chronologicky od roku 1900 do roku 2008. Především z důvodů prostorových se autorky nevěnovaly jednotlivým novinářským osobnostem.

The chronology aims at reflection of major historical events concerning Czech media: press, radio and television. It describes management of journalism and developments in its organization. Data are made up of excerpts from specialized literature based on authentic source material and from periodicals of the times. Chronology starts at 1900 and ends with 2008. For reasons of space, the contribution does not comprise portraits of leading journalists.

1900. *Čas, list pro veřejné otázky*, založený 1882 dr. J. Herbenem a od 1893 neoficiální tribuna T. G. Masaryka, se stal orgánem strany lidové. 1915 byl list zastaven, 1920 obnoven a vycházel pak do 1924.

1900. Začal vycházet v Moravské Ostravě *Moravskoslezský deník*, původně jako mladočeský list, od 1918 se stal orgánem národně demokratické strany, později listem Národního sjednocení a od 1939 listem Národního souručenství. 1941 byl zastaven.

20. 4. 1902. Byla založena Jednota českých (československých) novinářů. Vedle Spolku českých žurnalistů (zal. 1877) to byla druhá významná organizace českých novinářů. Sdružovala novináře bez ohledu na to, v jakém listě pracují a přijímala všechny publicisticky činné osoby včetně vydavatelů listů. Jejím hlavním cílem byla podpora členů z prostředků získaných převážně dary a odkazy. 1906 byl při Jednotě založen podpůrný Havlíčkův fond pořádající prosebné a dobročinné akce.

29. 3. 1906. Začal vycházet deník agrární strany *Venkov*. U jeho zrodu stál čs. agrární politik Antonín Švehla, ministr několika vlád a 1922–1929 ministerský předseda. Původní příloha listu se 1914 osamostatnila a vycházela pod názvem *Večer*. List vycházel do 1945.

1. 3. 1907. Začalo vycházet *České slovo*, nový ústřední deník České, resp. Československé strany národně sociální. Majitelem bylo Vydavatelské družstvo *Českého slova*, vydavatelem politik a 1918–1920 první čs. ministr národní

obraný Václav Klobáček. Pod tímto názvem vycházelo do 1915 a 1918–1945. Navázalo *Osvobozené České slovo* (od 6. 5. 1945), *Česká pravda* (12. 5.–16. 5. 1945) a od 16. 5. 1945 *Svobodné slovo*. 1919–1945 měl list večerní vydání *Večerní České slovo*. V Brně vycházelo 1925–1944 *Moravské slovo*, 1936–1941 s večerním vydáním *Moravské Večerní slovo*.

1911. Byla založena další silná novinářská organizace Syndikát pražských deníkářů, aby hájila společné potřeby a zájmy novinářů, usilovala o jejich mravní zachovalost, hájila jejich čest a snažila se o zvyšování vážnosti novinářského stavu. Spolek pracoval do 1915, potom do 1918 musel činnost přerušit. V ČSR působil do 1919 pod názvem Syndikát českého denního tisku.

1915–1919. V letech první světové války vycházel v Paříži list čs. politické emigrace *Československá samostatnost*. Založil jej a redigoval dr. L. Sychrava. V roce 1922 list změnil název a do 1924 vycházel jako *Československé noviny*.

1918. Přestal vycházet list *Hlas*. Vycházel v Praze 1849–1918, od 1898 jako orgán Katolické národní strany.

1918. Staročeský list *Národní politika*, vycházející původně jako příloha listu *Politik* a od 1885 jako samostatný list, se stal nezávislým listem orientovaným k národně demokratické straně. 1939 se stal listem Národního souručenství, 1945 byl zastaven.

1918. Původně mladočeský politický deník *Národní listy*, založený 1861 dr. J. Grégrem v Praze, se stal orgánem národně demokratické strany, od 1934 vycházel jako list Národního sjednocení a od 1939 Národního souručenství. 1941 byl zastaven.

1918–1922. Vycházel časopis věnovaný literatuře a kulturnímu dění *Červen*, 1921 se stal komunistickým časopisem a od 1922 nesl název *Proletkult*.

1918–1930. Vycházel list *Cesta* zaměřený k otázkám literatury a umění.

1918–1938. V tomto období se staly *Lidové noviny* oporou hradní politiky. Historicky první číslo tohoto listu vyšlo 16. 12. 1893 v Brně. 1920 otevřely *Lidové noviny* novou redakci v Praze a potom i v dalších městech. V té době se jejich redakce rozrůstala a pracovaly v ní takové osobnosti jako Josef a Karel Čapkové, Karel Poláček, Eduard Bass, Adolf Hoffmeister, Ferdinand Peroutka, kreslíř Ondřej Sekora aj. S rokem 1938 se postavení listu změnilo a 1939 byl dán pod říšskou správu. Když po válce končily všechny listy, které vycházely po dobu okupace (poslední číslo vyšlo

17. 4. 1945), změnily *Lidové noviny* název a vydavatele. Sdružení kulturních organizací je začalo vydávat pod názvem *Svobodné noviny*. První číslo obnoveného listu vyšlo 23. 5. 1945. V únoru 1948 odešel z vedení F. Peroutka a pod vedením Jana Drdy list 8. 2. 1952 vyšel naposled. 1968 se pokusil o jejich obnovu A. J. Liem, ale přípravu přerušil vstup vojsk Varšavské smlouvy. Teprve v lednu 1988 začalo vydávání samizdatových *Lidových novin* jako měsíčníku redigovaného Jiřím Rumlem. V prosinci 1988 se jejich náklad pohyboval okolo čtyři sta padesáti kusů, odhadovaný počet kopií kolujících po republice byl 10 000. Vznikla také Knihovna Lidových novin. 5. 1. 1990 vyšlo první legální číslo *Lidových novin* od jejich zastavení v roce 1952.

1918–1939. V období první republiky vznikla v ČSR řada novinářských organizací na základě národnostních, politických i stavovských hledisek a působily vedle hlavních novinářských organizací. 1919 byl založen Reichsgewerbschaft der deutschen Presse in ČSR, 1920 byla založena Čs. obec novinářská, 1924 Klub maďarských novinářů, 1925 Klub čs. žurnalistů, dále v ČSR působily Sdružení soc. dem. novinářů, Sdružení novinářů strany lidové, Záduha novinářů a tajemníků Čs. strany národně socialistické, Klub vojenských redaktorů, aj.

18. 10. 1918. Prozatímní vláda zveřejnila prohlášení nezávislosti československého národa, tzv. Washingtonskou deklaraci, která obsahovala mj. závazek, že nový československý stát zajistí tiskovou svobodu.

28. 10. 1918. Vstoupil v platnost první čs. zákon č. 11/1918 Sb. z. a n., o zřízení samostatného státu československého (tzv. recepční zákon), vydaný Národním výborem. Zachoval dočasně v platnosti až dosud platící zemské a říšské zákony včetně zákonů týkajících se tisku.

28. 10. 1918. Předsednictvo Národního výboru československého rozhodlo o zřízení České tiskové kanceláře. Již následující den vyšly v denním tisku první zprávy označené signaturou ČTK. Šlo většinou o úřední informace o činnosti a opatřeních Národního výboru. Prvním ředitelem ČTK byl Vladimír Weinerek, do dějin agentury se však více zapsal její druhý ředitel Emil Čermák, který z ní vybudoval na svou dobu moderní tiskovou agenturu s rozsáhlou sítí domácích i zahraničních zpravodajů.

1919. V Československu došlo k prvním pokusům s vysíláním mluveného slova a hudby z vojenského vysílače na pražském Petříně.

1919. Začala příprava nového tiskového zákona, připomínky k návrhu vyjadřovaly i novinářské organizace.

1919. Vycházel první list českých fašistů *28. říjen* (Praha 1919–1926). Přesto, že toto hnutí mělo v českých zemích malý ohlas, vycházely v pozdějších letech další časopisy této orientace.

1919. Zanikl deník *Union* založený 1862 J. S. Skrejšovským. Do 1907 vycházel pod názvem *Politik*, od 1883 s přílohou *Česká politika*, od 1883 jako *Národní politika*, od 1884 měl polední vydání. Po 1918 vycházel ve velkém nákladu.

14. 9. 1919. Konala se ustavující valná hromada Syndikátu denního tisku československého. Syndikem byl zvolen Vincent Červinka, od 1920 zastával tuto funkci J. J. Svátek a 1922 až 1939 Jiří Pichl. Jednání hromady mj. představilo plán vytvořit svaz čs. novinářských korporací, zřídit novinářskou komoru, zajistit starobní a nemocenské pojišťování

členů apod. Syndikát měl 400 členů a svou činností pokrýval celou republiku. V květnu 1926 se změnil na Syndikát československých novinářů.

29. 2. 1920. Národní shromáždění přijalo zákon č. 121/1920 Sb. z. a n., kterým se uvozuje ústavní listina Československé republiky. Ústava ČR zaručovala mj. svobodu tisku, zakazovala předběžnou cenzuru, zaručovala svobodu projevu slovem, písmem, tiskem i obrazem v mezích zákona, jak pro osoby fyzické, tak právnické, v rozsahu jejich působnosti. Poslanecká imunita se nevztahovala na trestní odpovědnost, která pro člena Národního shromáždění vyplývala z činnosti odpovědného redaktora.

14. 4. 1920. Národní shromáždění přijalo zákon č. 300/1920 Sb. z. a n., o mimořádných opatřeních. Zákon dával vládě právo v zájmu ochrany státu a za mimořádných okolností, kdy je ohrožena bezpečnost státu, omezit práva a svobody občanů, mezi nimi i svobodu tisku včetně uplatnění předběžné cenzury).

28. 6. 1920. V době konání Všesokolského sletu zorganizoval Syndikát denního tisku československého v Praze Mezinárodní kongres žurnalistů ze států Velké a Malé dohody, na kterém byly položeny základy nové mezinárodní novinářské organizace; z té později vznikla Mezinárodní federace novinářů (IFJ).

21. 9. 1920. Vyšlo první číslo deníku *Rudé právo*, listu marxistické levice v Československé straně sociálně demokratické, které se po založení KSČ (1921) stalo jejím ústředním tiskovým orgánem. Výročí bylo později slaveno jako Den tisku. Spolu s *Rudým právem* vycházelo i *Rudé právo – Večerník*, v letech 1928–1934 jako *Rudý večerník*.

2. 12. 1920. Vydavatelství Melantrich, a. s. začalo vydávat společenský nepolitický týdeník *Pražský ilustrovaný zpravodaj*, první obrázkový list, který aktuální informace doplňoval fotografiemi (vycházel do 1945). Během dvacátých let získal Melantrich, především díky generálnímu řediteli Jaroslavu Šaldovi, který investoval do nákupu vícebarevných ofsetových rotaček, mezi vydavateli obrázkových časopisů u nás dominantní postavení. Ve vydavatelství vycházely i časopisy pro ženy (např. 1925–1945 *Hvězda*, 1928–1943 *Eva*) a pro mládež (1933–1943 týdeník *Ahoj na neděli*, 1935–1940 *Mladý hlasatel*) a titul „zábavného a poučného čtení“ *Zdroj*.

1920. Začal vycházet politický vládní list *Československá republika*. Dříve vycházel pod názvem *Pražské noviny*. List vycházel do 1938.

1920–1942. Vycházel agrární časopis *Brázda, revue českého venkova*.

1921–1929. Vycházel časopis pro umění a literaturu *Host*.

1921–1938. Vycházel v Praze německý politický deník *Praeger Presse* určený k propagaci čs. MZV v cizině.

1921–1930 a 1948–1953. Vycházela v Praze kulturně politická revue Zdeňka Nejedlého *Var*.

11. 2. a 12. 2. 1922. Brněnský poštovní radiotelegrafní vysílač pokusně vysílal několik národních písní a toto vysílání bylo zachyceno až v Itálii a Dánsku. Ve větším rozsahu se konaly podobné pokusy na jaře roku 1923 ze Kbel.

1922–1939. Vycházel v Praze deník *Lidové listy*, ústřední orgán Čs. strany lidové.

únor 1923. Při nočním nákladním rychlíku byla zřízena vlaková pošta, která přivázela už v pět hodin ráno do Brna

noviny podané v Praze o půlnoci. Podobně byla postupně zařazena doprava novin koncem 20. let i do dalších měst.

23. 3. 1923. Národní shromáždění přijalo zákon č. 60/1923 Sb. z. a n., o telegrafech. Právní norma stanovila, aby se zřízení, udržování a provozování telegrafů (radiotelegrafů a radiotelefonů) stalo státním monopolem, tj. výhradním právem státu. Ten však mohl koncese k jejich provozování propůjčovat.

18. 5. 1923. Ve 20.15 hod. bylo zahájeno první pravidelné rozhlasové vysílání v rozsahu 1 hodiny denně z telegrafního vysílače poštovní správy ve Kbelích. Licenci k vysílání ministerstva vnitra získala v červenci 1923 společnost s r. o. Radiojournal. 1. 3. 1925 začala pravidelně vysílat (otevřena byla 1. 9. 1924) brněnská stanice, 1. 8. 1926 stanice v Bratislavě, 17. 4. 1927 stanice Košice (na simultánní vysílání byly Košice napojeny v r. 1934) a od 1. 7. 1929 stanice Ostrava.

1924. Ferdinand Peroutka začal vydávat týdeník *Přítomnost*, do kterého přispívali E. Bass, E. F. Burian, J. a K. Čapkové, V. Černý, Fr. Kocourek, Fr. Langer, K. Poláček, J. Pujmanová, O. Scheinflugová. List vycházel do 1939.

1924–1938 a 1945–1948. Vycházel v Praze deník Čs. obce legionářské *Národní osvobození*.

1925. Do učebního plánu Masarykovy univerzity v Brně byl v letním semestru 1925–1926 poprvé zařazen obor žurnalistika. Prof. dr. Inocenc Arnošt Bláha zde přednášel *Základy žurnalistiky*. V zimním semestru 1927–1928 navázaly přednášky dr. Emanuela Chalupného věnované sociologii žurnalistiky.

1925. Pod vedením F. X. Šaldy začal vycházet kulturně politický časopis *Tvorba*, později list převzal Julius Fučík. Po válce list vydával ÚV KSČ a vedl mj. S. K. Neumann.

24. 6. 1925. Společnost Radiojournal uzavřela smlouvu s ČTK (se zpětnou platností k 1. 1.), podle které ČTK poskytovala rozhlasu všeobecné, politické a meteorologické zprávy. ČTK předávala zprávy Radiojournalu telefonicky již od dubna 1924.

1926. Deník *Národní politika* poprvé začal využívat fotografický přístroj a v odpoledních vydáních otiskovat autotypy.

27. 6.–6. 7. 1926. Rozhlas vysílal přenos 8. všesokolského sletu (“Slet na krystal”) a tento přenos je považován za zrod rozhlasové reportáže. Novinkou byl začátek reportáže – zvukové efekty z Wilsonova nádraží.

1927. Syndikát československých novinářů začal vydávat časopis *Věstník čs. novinářů*, který se k 1. 1. 1935 přejmenoval na *Tisk, noviny a novináři* a 1936 sloučil s *Časopisem svobodné školy politických nauk* (vycházel 1927–1936) v nový list *Tisk a politika*.

1927–1945. Vycházel v Praze *Polední list* založený J. Stříbrným, od 1934 vycházel jako list Národního sjednocení a od 1939 Národního souručenství.

1928–1931. Vycházel *Duch novin, časopis pro studium novin a péči o novinářství*, jehož majitelem a vydavatelem byl Oskar Butter.

1928. V Praze byla založena dvouletá Svobodná škola politických nauk, která mj. vychovávala a připravovala budoucí novináře.

1929–1938. Vycházel časopis Čs. obce legionářské pro kulturní a veřejné otázky *Čin*.

4.–13. 4. 1929. Na Mezinárodním radiotelegrafickém kongresu, konaném v Praze, byl přijat tzv. Pražský plán o rozdělení kmitočtů v Evropě.

10. 7. 1933. Byl vydán tzv. Malý tiskový zákon č. 126, který přesně vymezil normy pro rozšiřování tisku, jeho přepravu dopravními prostředky, poštou i jinak a jeho prodej tam, kde se prodávají tabákové výrobky, poštovní ceniny nebo kolky.

1935. Vznikl první záznam na blattnerphonu (zařízení pro magnetický záznam zvuku na ocelový pás nebo drát a jeho reprodukci, délka záznamu až 30 minut). Blattnerphon byl užíván do 1953.

1936–1938. Vycházel deník národně socialistické strany *A-Zet* s mutacemi pro jednotlivé české regiony, a Slovensko a Zakarpatskou Ukrajinu.

3. 7. 1936. Národní shromáždění přijalo s účinností od 1. 8. 1936 zákon č. 189/1936 Sb. z. a n., o pracovním poměru redaktorů. Zákon definoval profesi, upravoval podmínky pracovního poměru redaktorů, platové otázky, sociální a zdravotní zabezpečení včetně práva na dovolenou.

1937. Přestal vycházet týdeník (od 1871 deník) *Čech*, list pro katolickou výchovu, založený 1869.

únor 1937. Nedělní vydání deníku *Národní politika* dosáhlo v té době patrně nejvyššího nákladu tisku u nás, a to více než 500 000 výtisků.

1938–1940. Vycházel v Paříži orgán Čs. národního výboru v Paříži *Česko-slovenský boj* s přílohou *Čechoslovák*.

29. 9. 1938. V důsledku naplnění mnichovského diktátu ztratil rozhlas 370 000 posluchačů, vysílač v Moravské Ostravě i odbočku v Košicích. Pošta přišla o důležité zesilovací stanice i kabelové spoje.

21. 10. 1938. Po zákazu KSČ byl zastaven i její tisk, např. *Rudé právo*, *Haló noviny*, *Tvorba*, *Rote Fahne*.

1938–1945. Po celou dobu pomnichovské republiky a okupace byly ilegálně tištěny a rozšiřovány protinacistické tiskoviny odbojových skupin různého zaměření politického i profesního, ilegální protinacistické tiskoviny vznikaly i v koncentračních táborech.

1939. V období nacistické okupace, bylo postupně zastaveno celkem 1887 českých novin, časopisů a úředních listů. Nejvíce na počátku okupace v době tzv. zostřené cenzury. Těsně předtím, v období „druhé republiky“, přestalo vycházet 1900 časopisů.

květen 1939. Ilegální protinacistická skupina vedená bývalým legionářem a policistou Josefem Škaldou ve spolupráci s dalšími protinacistickými ilegálními organizacemi vydávala ve značném nákladu 7 000 výtisků časopis *V boj*. Škaldova skupina byla v listopadu 1939 rozbita nacisty a časopis pak nezávisle na sobě vydávaly dvě protinacistické odbojové organizace: tzv. spořilovská skupina v čele s grafikem Vojtěchem Preissigem a jeho dcerou Irenou-Inkou Bernáškovou, zničená nacisty v září 1940, a důstojnická skupina Obrana národa, které se dařilo vydávat časopis až do dubna 1941.

1939–1945. Vycházel pro Němce v okupovaném Československu list *Der Neue Tag* (Praha), tiskový orgán Úřadu říšského protektora.

srpen 1939. Objevilo se první číslo ilegálního *Rudého práva*. List byl tištěn v ilegálních tiskárnách mj. i v okrajových částech Prahy (Jinonicích, Košířích, Libni, Tróji),

distribuovali ho dobrovolní kolportéři po domluvené síti utajovaným odběratelům.

17. 3. 1939. Byla vydána směrnice o nové organizaci tiskové služby, upravující postavení Ústředí dozorčí tiskové služby při tiskovém odboru předsednictva ministerské rady.

21. 3. 1939. Prezident E. Hácha jmenoval výbor Národního souručenství (NS, ze slavnostního shromáždění při jeho zakládání vysílal rozhlas přímý přenos 11. 4. 1939). Jeden z prvních odborů, který v Národním souručenství vznikl, byl odbor tiskový. Po vzniku NS se staly všechny deníky a další významné listy (kromě *Vlajky*) formálně tiskovými orgány NS.

11. 6. 1939. Na začátku okupace se sloučily Syndikát československých novinářů (v němž byla organizována většina novinářů, 800–900 členů) a novinářské spolky (Spolek českých žurnalistů a Klub českých novinářů), ve kterých se sdružovali především novináři – vydavatelé, v tzv. Národní svaz novinářů, jenž působil na celém území protektorátu.

4. 7. 1939. Vláda Protektorátu Čechy a Morava schválila nařízení č. 136/1939 Sb. z. a n., o právním postavení židů ve veřejném životě, které vymezilo i jejich vztah k médiím. Židé nesměli pracovat jako redaktoři periodických tiskopisů, s výjimkou periodických tiskopisů určených pro židy a tak označených.

25. 8. 1939. V Čechách a na Moravě gestapo hromadně pozatýkalo asi 70 tiskových referentů, z nichž někteří spolupracovali s ilegální organizací Obrana národa. Na likvidaci tzv. Schmoranzovy skupiny (nazvané podle hlavního protagonisty Zdeňka Schmoranze, pracovníka tiskového odboru předsednictva ministerské rady) se podílel i Wolfgang Wolfram von Wolmar, který stál v čele skupiny Tisk Úřadu říšského protektora.

1. 9. 1939. Bylo vydáno nařízení o mimořádných rozhlasových opatřeních (Říšský zákon I. strana 1683), které se vztahovalo i na území Protektorátu Čechy a Morava. Pod pohrůzkou vězení či dokonce smrti s celou rodinou zakazovalo poslech zahraničních vysílačů a šíření takto odposlouchaných zpráv. Na každém rozhlasovém přijímači muselo být zavěšeno upozornění na toto nařízení v německém a českém jazyce. Poválečný výzkum ukázal, že 9 z 10 Čechů rozkaz překračovalo.

8. 9. 1939. Zahájilo vysílání BBC z Londýna v češtině.

17. 9. 1939. V platnost vstoupilo zvláštní tajné nařízení Souborný přehled pokynů pro tiskovou přehlídku. Cílem bylo vytvářet veřejné mínění schvalující začlenění Čech a Moravy do rámce Říše. Za dodržování vydaných pokynů byli osobně odpovědní šéfredaktoři a úředníci tiskové dozorčí služby, kteří pracovali přímo v redakcích listu a byli řízeni podrobnými pokyny pražského ústředí této dozorčí služby. V případě nedodržení pokynů následovala konfiskace listu, jeho zastavení a trestní postih odpovědných osob.

1940–1945. Vycházel v Londýně list československého zahraničního odboje *Mladé Československo*, vydávaný stejnojmennou organizací, od 1943 vycházel pod názvem *Nové Československo*.

1940–1945. Vydávala exilová československá vláda v Londýně svůj orgán *Čechoslovák* a vojenský list *Nová svoboda*.

1941. Přestala vycházet celá řada českých tiskovin. Mezi

nimi byl i známý obrázkový politicko-satirický týdeník *Humoristické listy*, redigovaný J. R. Vilímkem, do kterého přispívali Bass, Hanuš, Hašler, Hašek, aj. List vycházel již od roku 1858.

7. 5. 1941. Vláda Protektorátu Čechy a Morava schválila nařízení č. 175/1941 Sb. z. a n., o úpravě poměrů v českém tisku. Bylo podstatným zásahem do struktury českého tisku a dalším krokem k jeho postupné likvidaci. Zmocňovalo předsednictvo ministerské rady stanovit termíny pro vydávání tiskovin, určovat rozsah časopisů a jednotlivých jejich částí, stanovit výši nákladu a zastavit vydávání tiskovin. Předsednictvo ministerské rady muselo dát souhlas k vydávání nových nebo obnově zaniklých tiskovin, ustanovování šéfredaktorů, vedoucích a odpovědných redaktorů.

11. 8. 1941. Byla zveřejněna vyhláška zakazující židům číst noviny. Aktivně vystoupily časopisy *Venkov*, *Pražský večer* a *Lidový deník* a na svých vývěskách zveřejnily výzvu „Židům a židovským mišencům je zakázáno čísti noviny!“

1942. Vycházel v Londýně list československých žen v emigraci *Pracující žena*.

19. 1. 1942. V souvislosti se jmenováním nové vlády nařídil zastupující říšský protektor R. Heydrich v protektorátu reformu veřejné správy, v jejím rámci byl na počátku roku 1942 zrušen tiskový odbor prezidia ministerské rady. Sdělovací prostředky byly nejprve řízeny nově vzniklým Úřadem lidové osvěty. Od 15. června 1942 až do konce války byl tisk pod kontrolou ministerstva školství a lidové osvěty, které vzniklo sloučením ministerstva školství a Úřadu lidové osvěty.

únor 1942. V Buzuluku byl založen list československého samostatného polního praporu v SSSR *Denní zprávy*, který od srpna téhož roku vycházel pod názvem *Naše vojsko*.

1. 10. 1942. Na pokyn E. Moravce začal Melantrich vydávat obnovený časopis *Přítomnost*. Šéfredaktorem měsíčníku se stal aktivistický novinář E. Vajtauer. Poslední číslo bylo vydáno počátkem května 1945.

1943–1945. Vycházel v Moskvě orgán československého zahraničního odboje v SSSR *Československé listy*.

1943–1945. Vycházel v Londýně orgán Rady čs. žen *Československá žena* určený Češkám a Slovenkám žijícím v emigraci. Pro emigrantky rakouské a německé vycházel list *Frau in Arbeit*.

srpen 1944. V Buzuluku byl založen deník armádního sboru v SSSR *Za svobodné Československo*, na který navázal ústřední deník československé armády *Svobodné Československo* (Praha 1945–1947) a později *Obrana lidu*.

1945. Podle Statistiky Sdružení vězněných novinářů v letech 1939–1945 zahynulo na popravištích a v nacistických věznicích a koncentračních táborech ze tří set vězněných novinářů 112 a 11 dalších podlehl následkům věznění po osvobození. V zahraničním odboji zahynulo 6 novinářů. Perzekucí byla nejvíce postižena redakce *Rudého práva*, která ztratila 22 redaktorů.

1945. Československá strana lidová začala vydávat jako svůj tiskový orgán deník *Lidová demokracie*, kterým navázala na *Lidové listy*. Vycházel do r. 1991.

1945. Vycházel v Praze časopis pro jednotky americké armády na území Československa *Alliance*.

1945. Začal vycházet v Praze satirický a humoristický časopis týdeník *Dikobraz*.

5. 4. 1945. Ministři nové čs. vlády schválili klíčový dokument poválečného vývoje Československa Košický vládní program, který stanovil i zásady čs. poválečné žurnalistiky. Veškerá rozhlasová propaganda měla být v českých zemích postavena pod státní kontrolu ministerstva informací, v jehož čele stál Václav Kopecký, na Slovensku pod Pověření SNR pre informácie. XV. článek Košického vládního programu právně uvolnil prostor pro „očistu“ periodického tisku, rozhlasu i filmu, k níž pak došlo po osvobození.

5. 5. 1945. Rozhlas začal v 6 hod. ráno vysílat jen česky a v poledne vyvěsili pracovníci rozhlasu na budovu československou a americkou vlajku. Do budovy, která byla předcházejícího dne obsazena německými vojáky, se podařilo proniknout českým policistům a následovaly boje, ve kterých v dalších třech dnech padlo 94 českých vlastenců. Volání o pomoc, určené spojeneckým armádám, se stalo signálem k zahájení Pražského povstání.

5.–9. 5. 1945. Rozhlas vysílal během pražského povstání z náhradních prostor, které připravil ilegální Národní výbor Československého rozhlasu již v dubnu. Náhradní pracoviště byla v Husově sboru na Vinohradech, ve vinohradském Národním domě, v sále restaurace Hajnovky na Vinohradské třídě.

květen 1945. Bezprostředně po osvobození sehrál rozhlas významnou organizační roli, informoval rodiny o pohřešovaných příbuzných, vysílal vzkazy osvobozeným vězňům, atd., a především se organizačně zapojil do repatriční akce ve dnech 12.–23. 5. 1945.

květen 1945. Ministerstvo informací rozhodlo výnosem, že tisk nesmí být předmětem soukromého podnikání a noviny a časopisy smí vydávat pouze politické strany, společenské a zájmové organizace, státní orgány a instituce. Současně vláda a ministerstvo rozhodly, že budou zrušeny deníky *Venkov*, *Lidový deník* a *Večer* a nebudou obnoveny *Národní listy*, zanikly také např. listy *Národní politika*, *Polední list*.

7. 5. 1945. Vydavatelství Melantrich obnovilo vydávání tiskového orgánu národně socialistické strany *Osvobozeného Českého slova*, jež od 16. 5. 1945 vycházelo pod názvem *Svobodné slovo*.

9. 5. 1945. Začal vycházet český odborářský deník *Práce*. Převzal výrobní a archivní fondy zrušeného listu *Národní politika*.

9. 5. 1945. Začal vycházet deník *Mladá fronta*. Jeho vydavatelem byla mládežnická organizace (1945–1949 Svaz české mládeže, od 1949 Československý svaz mládeže a od 1970 Socialistický svaz mládeže). První den měla *Mladá fronta* náklad 30 tisíc, za několik dní již 100 tisíc výtisků.

12. 5. 1945. Začal opět pravidelně vycházet deník Čs. strany sociálně demokratické *Právo lidu*. List vycházel 1893–1938 a 1945–1948. Za okupace jej v omezené míře zastupovala *Národní práce*, list Národní odborové ústředny zaměstnancké (NOÚZ).

19. 6. 1945. Byl ustaven prozatímní výbor Svazu českých novinářů. Jeho prvním úkolem se stala očista svazu od zrádců a kolaborantů v duchu XV. článku Košického vládního programu. Všichni novináři činní za protektorátu byli předvoláni před očistnou komisí svazu, která posuzovala i nové přihlášky.

19. 6. 1945. Prezident republiky Edvard Beneš vydal dekret č. 16/1945 Sb. z. a n. II., o potrestání nacistických zločinců,

zrádců a jejich pomahačů a o mimořádných lidových soudech, označovaný jako velký retribuční dekret. Obsahoval i ustanovení, že kdo v oné době tiskem, rozhlasem, filmem či divadelním představením nebo na veřejném shromáždění schvaloval nebo obhajoval nepřátelskou okupační vládu na území republiky, bude potrestán těžkým mnohaletým žalářem, doživotím či smrtí. Na základě tohoto dekretu bylo mimořádnými lidovými soudy souzeno na 60 novinářů.

19. 6. 1945. Prezident republiky Edvard Beneš vydal dekret č. 17/1945 Sb. z. a n. II., o Národním soudu. § 2 tohoto dekretu uváděl, že před Národní soud, jakožto soud trestní, budou postaveni ti, kteří např. „propagačně sloužili vládě vetřelců v denním tisku, nebo vůbec osoby, které byly vedoucím postavením v životě politickém, vysokým úřadem, vysokou funkcí velitelskou nebo význačným místem v životě hospodářském vázány být svým spoluobčanům vlasteneckým vzorem“. Před Národní soud se dostalo 21 novinářů.

25. 10. 1945. Dekret prezidenta republiky Edvarda Beneše č. 108/1945 Sb. z. a n. II., o konfiskaci nepřátelského majetku a Fondech národní obnovy vedl k zestátnění řady podniků polygrafického průmyslu.

27. 10. 1945. Prezident republiky Edvard Beneš vydal dekret č. 138/1945 Sb. z. a n. II., o trestání některých provinění proti národní cti. Tento dekret byl označován jako malý retribuční dekret.

17. 3. 1946. Byl na valné hromadě v Praze založen Svaz českých novinářů. Jeho předsedou se stal Otakar Wünsch.

27. 3. 1946. Sdružení kulturních organizací reprezentující zájmy národně socialistické strany vydalo první číslo nezávislého týdeníku *Dnešek*, který navazoval na předválečnou *Přítomnost* Ferdinanda Peroutky. Po Peroutkově emigraci v dubnu 1948 bylo vydávání listu ukončeno.

1947. Začal v Praze vycházet časopis Svazu čs. novinářů *Věstník Svazu čs. novinářů*, na který 1949 navázal *Československý novinář* a 1965 *Novinář*.

1. 1. 1947. Vznikl sloučením listů *Svobodné Československo*, *Bojovník* a *Obrana vlasti* ústřední deník (1963–1969 týdeník) Čs. armády *Obrana lidu*.

28. 5. 1947. Národní shromáždění přijalo zákon č. 101/1947 Sb. z. a n., o postavení redaktorů a o Svazech novinářů. Zákon definoval povolání redaktora a uzákonil ochranu tohoto titulu i to, kdo se může stát redaktorem, určoval práva a povinnosti novinářů a odpovědnost Svazu, kterému dával právo disciplinárně trestat své členy. Zákon byl také namířen proti tzv. svobodným žurnalistům, jimž bránil pracovat v jakémkoliv redakci.

25. 2. 1948. V únorových dnech 1948 inicioval akční výbor, který se ustavil ve Svazu českých novinářů, vyloučení „reakčních členů“. Z novinářské organizace bylo následně vyloučeno 106 členů, mj. Ivan Herben, Ferdinand Peroutka a Pavel Tigrid.

únor 1948. Bezprostředně po únorovém převzetí moci bylo zastaveno vydávání téměř 350 novin a časopisů, mezi nimi byly katolické listy *Akord* (vycházel od 1926), *Archa* (1912–1941 a 1945–1948) a *Archy* (1926–1941 a 1945–1948). V mnoha listech došlo k výměně šéfredaktorů.

23. 3. 1948. V Tanvaldě představila skupina vědců Vojenského technického ústavu veřejnosti ukázkou prvního pokusného vysílání televize v Československu.

28. 4. 1948. Národní shromáždění přijalo zákon č. 137/1948 Sb. z. a n., o postátnění Československého rozhlasu. Zákon stanovil, že veškerá práva a závazky Českého rozhlasu a Slovenského rozhlasu přecházejí na československý stát. Činnost rozhlasu řídilo ministerstvo informací.

5. 5. 1948. Národní shromáždění přijalo zákon č. 123/1948 Sb. z. a n., o znárodnění polygrafických podniků.

9. 5. 1948. Národní shromáždění přijalo Ústavu Československé republiky (č. 150/1948 Sb. z. a n.). Sice zaručovala svobodu projevu a zakazovala podrobovat tisk předběžné cenzuře, avšak vymezovala, kdo má právo vydávat noviny a časopisy a za jakých podmínek, zejména také se zřetelem k tomu, aby nebyl účelem zisk. Upravovala také vztah státu a audiovizuálních médií – filmu, televize a rozhlasu. Právo k výrobě, šíření, veřejnému promítání, jakož i k dovozu a vývozu filmu bylo vyhrazeno státu a také provozovat rozhlas a televizi se stalo jeho výhradním právem.

15. 5.–11. 7. 1948. V Praze se konala mezinárodní rozhlasová výstava MEVRO k 25. výročí zahájení rozhlasového vysílání v ČSR. Na výstavě nebyly zastoupeny západní země, ačkoliv původně se s jejich účastí počítalo. Zde také poprvé před tak početným publikem rozhlas vysílal po celých osm týdnů konání výstavy živě.

30. 6. 1948. Vyšlo poslední číslo deníku *Právo lidu*, listu sociálně demokratické strany v Československu. Po slučovací sjezdu KSČ a ČSSD (27. 6. 1948) zůstalo tiskovým orgánem strany *Rudé právo*. V jeho tiráži pak byl v závorce uváděn i ročník *Práva lidu*. *Právo lidu* bylo v dalších letech vydáváno v exilu.

23. 10. 1948. V Obecním domě v Praze se konala ustavující valná hromada Svazu československých novinářů, kde se sjednotily Svaz českých novinářů a Zváz slovenských novinářov.

1949. Byl zastaven list *Naše doba, revue pro vědu, umění a život sociální*, který vycházel od 1893. List redigoval T. G. Masaryk, později F. Drtina.

duben 1949. V Praze byl založen Ústav rozhlasové techniky, podřízený ministerstvu spojů, s úkolem vyvinout ve spolupráci s Výzkumným ústavem pro vakuovou elektrotechniku a průmyslovými závody televizní zařízení, určené pro pravidelný provoz a sestavené výhradně z domácích součástek. Ústav krátce po svém vzniku změnil název na Výzkumný ústav radiokomunikací (VÚRK) a stal se jediným pracovištěm, které se věnovalo výzkumu televizní techniky.

1951. Začal v Praze vycházet obrázkový rodinný týdeník *Květy*. Hlásil se k tradici vlasteneckého časopisu z 19. století.

1. 5. 1951. V Mnichově zahájila pravidelné celodenní vysílání rozhlasová stanice Svobodná Evropa. Tuto neziskovou organizaci financovala zpočátku CIA a soukromé osoby a od 1971 americký Kongres. Vysílání pro Československo vedl Ferdinand Peroutka. 1951–1952 byl programovým ředitelem mnichovské redakce Pavel Tigrid.

1952. Čs. vláda uložila ministerstvu spojů, aby technicky zajistilo vysílání pražského televizního studia, kterému byla přidělena Měšťanská beseda ve Vladislavově ulici v Praze. Vysílač byl umístěn na Petřínskou rozhlednu.

1952–1968. Vycházel v Praze týdeník Svazu čs. spisovatelů *Literární noviny*. Po sjezdu spisovatelů byl v listopadu 1967 list zastaven a v únoru 1968 jej nahradily *Kulturní*

noviny, píšící v protireformním duchu. V době Pražského jara navázaly na *Literární noviny Literární listy*, později přejmenované na *Listy*, které vycházely jako týdeník Svazu spisovatelů do 1969.

8. 2. 1952. Vyšlo poslední číslo *Lidových novin*. Jejich šéfredaktorem byl v té době Jan Drda.

Únor 1952. Z politických důvodů bylo zastaveno vydávání kulturně politického týdeníku ÚV KSČ *Tvorba*, jehož šéfredaktorem byl Gustav Bareš. Vydávání bylo obnoveno v roce 1957.

22. 4. 1953. Na základě usnesení politického sekretariátu ÚV KSČ byla zřízena Hlavní správa tiskového dohledu (HSTD), ústřední cenzurní úřad.

1. 5. 1953. Československá televize zahájila pravidelné zkušební vysílání ze Studia Praha (Měšťanská beseda). Další televizní studia byla otevřena v Ostravě (1955), v Bratislavě (1956), Brně (1961) a Košicích (1962).

3. 6. 1953. Předsednictvo vlády Československé republiky rozhodlo o rušení poslechu zahraničního rozhlasového vysílání vybudováním systému rušiček. Ty pak fungovaly 36 let až do 16. prosince 1988. Vyřazení rušiček v ČSSR iniciovalo rozhodnutí ÚV KSSS z 30. 11. 1988, kterým Sovětský svaz zastavil na svém území rušení rozhlasových stanic Svobodná Evropa, Rádio Svoboda a Deutschlandfunk.

1. 7. 1953. Z radiouzlu v Unhošti u Prahy bylo zahájeno vysílání rozhlasu po drátě.

15. 7. 1953. Byl v Československu zahájen prodej televizních přijímačů.

1. 4. 1955. Krajská odborová rada v Praze začala vydávat *Večerní Prahu*, která navázala na tradice *Rudého večerníku* z 20. let.

1956–1992. Vycházel nejprve v New Yorku, pak v Paříži čtvrtletník *Svědectví*, který usiloval o liberalizaci režimu v Československu. Velká část nákladu listu směřovala do českých zemí.

1959. Začal v Praze vycházet týdeník Svazu mládeže *Mladý svět*.

11. 7. 1960. Národní shromáždění přijalo Ústavu Československé socialistické republiky (zákon č. 100/1960 Sb.). Uzákoněním vedoucí úlohy KSČ potvrdila zákonost svého monopolního vlivu na sdělovací prostředky. Rozhlas, televize a film vlastněné státem byly znovu prohlášeny vlastnictvím všeho lidu (národní majetek). Ústava zaručovala svobodu slova a tisku, svobodu shromažďovací a svobodu pouličních průvodů a manifestací.

31. 1. 1964. Byl vydán zákon č. 17/1964 Sb., o Československém rozhlase (změna: 1/1967 Sb., změna: 255/1991 Sb.), který definoval statut Československého rozhlasu a jeho úkoly, odpovídající politice Komunistické strany Československa.

12. 11. 1965. Národní shromáždění schválilo zákon č. 123/1965 Sb., o Československé tiskové kanceláři, kterým agentura získala právo zřizovat v ČSSR i v zahraničí telekomunikační střediska ČTK, vybavená vlastní technikou. Zákon vymezil postavení a úkoly ČTK: mj. byla povinna vydávat oficiální texty a prohlášení vlády a ústředních úřadů.

25. 10. 1966. Národní shromáždění přijalo zákon č. 81/1966 Sb., o periodickém tisku a o ostatních hromadných informačních prostředcích. Zákon definoval poslání hromadných informačních prostředků především jako prosazování zájmů

socialistické společnosti a podporu politiky Komunistické strany Československa. Stanovil, kdo a za jakých podmínek může vydávat periodický tisk a požadované náležitosti periodického tisku. Upravil postavení vydavatele, šéfredaktora a redaktorů, jejich práva a povinnosti, spolupráci periodik s ostatními organizacemi. Zaručoval ochranu proti zneužívání svobody projevu, slova a tisku. Definoval statut a poslání nové Ústřední publikační správy (ÚPS), která měla od 1. 1. 1967 nahradit dosavadní Hlavní správu tiskového dohledu. Platnost zákona byla krátká, 26. 6. 1968 byl nahrazen zákonem novým.

17.–29. 6. 1967. Zasedal IV. sjezd Svazu československých spisovatelů, který byl první předzvěstí Pražského jara. Otevřeným nastolením požadavků svobody projevu měl velký význam i pro další vývoj médií. A to i přesto, že následný sjezd SČSN (19. a 20. 10. 1967) se od něj distancoval.

Leden 1968. Po zasedání ÚV KSČ, kdy byl do čela zvolen Alexander Dubček, vzrostl všeobecný zájem o vnitropolitický vývoj a vyvolal potřebu zvýšení nákladů denních zejména ústředních listů, které vycházely 1968 v počtu od 25 000 do 400 000 výtisků. *Rudé právo* dosáhlo dvojnásobku. Současně se zvětšoval i rozsah listů.

1. 4. 1968. Byla založena pražská městská organizace Svazu československých novinářů, která se v průběhu Pražského jara stala nejradikálnější složkou. Razila zásadu, že pro novinářskou práci je přípustné jediné omezení, a to „socialistické svědomí novináře“.

10. 4. 1968. Byl publikován Akční program KSČ demokratizace společnosti, v němž byly i pasáže týkající se médií (mj. odstranění předběžné cenzury).

23. 4. 1968. Byl založen v Ostravě první dělnický výbor na obranu svobody tisku. Zveřejnění zprávy o jeho práci v *Literárních novinách* (23. 5. 1968) se stalo signálem k rozšíření této iniciativy a v průběhu května bylo založeno dalších 19 a v červnu 40 výborů, které se na začátku července začaly organizačně propojovat. Pracovaly pak až do konce roku. Zakládání dělnických výborů bylo výrazem podpory požadavků novinářů ve společnosti.

13. 6. 1968. Vláda schválila nařízení č. 69/1968 Sb., kterým se rušil statut Ústřední publikační správy.

21.–23. 6. 1968. V Praze se sešel mimořádný sjezd Svazu československých novinářů, který především odmítl závěry V. sjezdu a přihlásil se k požadavkům demokratizace a svobody slova, pro které žádal začlenění do ústavy. Vzněl i požadavek nového tiskového zákona.

26. 6. 1968. Národní shromáždění přijalo zákon č. 84/1968 Sb., kterým se mění zákon č. 81/1966 Sb., o periodickém tisku a o ostatních hromadných informačních prostředcích. V § 17 zákon prohlásil cenzuru, tj. jakékoliv zásahy státních orgánů proti svobodě slova a obrazu a jejich šíření hromadnými informačními prostředky, za nepřipustnou. A to aniž by byla dotčena pravomoc prokurátora a soudu.

27. 6. 1968. V denících *Mladá fronta*, *Práce*, *Zemědělské noviny* a v *Literárních listech* byla zveřejněna výzva 2 000 slov, sepsaná Ludvíkem Vaculíkem, a jména jejích prvních signatářů. Provolání vyslovovalo podporu demokratizačnímu procesu a požadovalo jeho pokračování a prohlubování. Vyzývalo přitom široké vrstvy občanů k aktivitě. Výzvu podepsala řada umělců a významných osobností tehdejšího Československa.

20. 8. 1968. Asi od 23. hod. začal vstup vojsk SSSR, Polska, Maďarska, NDR a Bulharska na území Československa. Jedním z cílů bylo obsazení redakcí listů a pracovišť rozhlasu a televize. U budovy rozhlasu došlo přitom k bojům, ve kterých padlo 15 obětí. Ihned po invazi i v následujících dnech vysílal rozhlas stanovisko vládních a stranických představitelů, kterým odsoudili vpád cizích armád, a výzvy občanům ke klidu. Zveřejňováním informací z náhradních pracovišť se v následných dnech stal rozhlas, televize i tisk (vycházela zvláštní čísla novin i časopisů) významným organizátorem života v okupované zemi, jejíž vláda byla odvezena do Moskvy. Náhradní pracoviště byla užívána do 29. 8. a 3. 9. 1968, kdy sovětská armáda předala pracoviště rozhlasu, ČTK, televize a redakcí zmocněncům československé vlády.

26. 8. 1968. V SSSR byl po jednáních 23.–26. 8. podepsán tzv. Moskevský protokol, který mimo jiné zavazoval vedení KSČ k „ovládnutí sdělovacích prostředků“ pomocí nových zákonů a opatření, a k provedení významných personálních změn v médiích, především ve vedení redakcí, v rozhlase a v televizi.

30. 8. 1968. Vláda ČSSR vydala usnesení č. 292 o mimořádných opatřeních ke kontrole hromadných sdělovacích prostředků. Zřízením Úřadu pro tisk a informace k jednotnému usměrňování a kontrole tisku, rozhlasu, televize a ČTK a zároveň informačního a konzultačního střediska předsednictva vlády pro styk s redakcemi byla oficiálně obnovena cenzura. Ředitelem úřadu byl jmenován Josef Vohnout.

30. 8. 1968. Začala „redakční rada při spojeneckých vojskách“ vydávat ve vydavatelství moskevského listu *Novosti* list *Zprávy*, nejprve nepravdělně, od 1. 1. 1969 jako týdeník. Poslední číslo vyšlo 10. 5. 1969. Po celou dobu zůstal list z hlediska československých zákonů ilegální.

3. 9. 1968. Bylo obnoveno pravidelné vydávání *Rudého práva*.

3. 9. 1968. Začala z Drážďan vysílat intervenční radiostanice Vltava.

3. 9. 1968. Národní shromáždění přijalo zákon č. 127/1968 Sb., o některých přechodných opatřeních v oblasti tisku a ostatních hromadných informačních prostředků, který „v zájmu dalšího pokojného vývoje“ uzákonil jako orgány státní správy Úřad pro tisk a informace (ÚTI) a na Slovensku Slovenský úrad pre tlač a informácie (SÚTI). Cílem bylo, aby periodický tisk ani jiné hromadné sdělovací prostředky nezveřejňovaly informace, jež jsou v rozporu s důležitými zájmy vnitřní nebo zahraniční politiky státu. V takovém případě byl příslušný úřad pro tisk a informace nebo zmocněnec oprávněn pozastavit zveřejnění nebo jiné rozšiřování. Zákon obnovil dodatečnou cenzuru.

27. 10. 1968. Národní shromáždění přijalo ústavní zákon č. 143/1968 Sb., o československé federaci. Zákon a následně i zákon Federálního shromáždění stanovil i rozdělení působnosti v záležitostech tisku a jiných informačních prostředků, pošt a telekomunikací.

19. 12. 1968. Národní shromáždění přijalo zákon č. 167/1968 Sb., o vymezení působnosti Československé socialistické republiky ve věcech tisku a jiných informačních prostředků. Tato právní norma stanovila, které pravomoci patřily na federální úroveň.

1. 1. 1969. Začal působit Český úřad pro tisk a informace

(ČÚTI) navazující na Úřad pro tisk a informace. Vydával pokyny závazné pro všechny pracovníky, kteří schvalovali mediální obsahy šířené hromadnými sdělovacími prostředky.

1. 1. 1969. Federalizací ČSSR (ústavní zákon č. 143/1968 Sb.) působily v řízení sdělovacích prostředků souběžně Federální výbor pro tisk a informace (FVTI), Český úřad pro tisk a informace (ČÚTI) a Slovenský úřad pre tlač a informácie (SÚTI). ČÚTI vydával pokyny, které byly závazné pro všechny pracovníky, kteří schvalovali pořady zařazované do výroby a vysílání. Praxe odpovídala situaci nastupující normalizace.

17. 5. 1969. Zveřejnilo *Rudé právo* prohlášení Slovo do vlastních řad, jehož autory byli Jan Fojtík a Jiří Stano. Bylo to odsouzení polednového vývoje, výzva k plné podpoře nového Husákova ÚV KSČ, požadavek význačných změn v médiích, i kádrových. První den připojilo podpisy 130 pracovníků médií a v období od 20. do 23. 5. dalších 220. Výzva odstartovala dalekosáhlé prověrky a v dalších měsících pak musela řada novinářů sdělovací prostředky opustit. Mnozí odešli do zahraničí (část začala pracovat v Rádiu Svobodná Evropa a v Hlasu Ameriky).

10. 5. 1970. Zahájil vysílání druhý program Čs. televize.

17. 10. 1970. Bylo dáno do provozu televizní středisko v Praze na Kavčích horách.

1971. Založil Jiří Pelikán v Římě *Listy* jako časopis československé opozice, píšící v duchu Pražského jara.

9. 5. 1973. Československá televize zahájila pravidelné barevné vysílání na II. programu.

9. 5. 1975. Pravidelné barevné vysílání zahájil i I. program Československé televize.

12. 4. 1978. Byla zahájena výstavba nového rozhlasového střediska na Pankráci.

3. 1. 1979. Československá televize začala užívat nový objekt televizního zpravodajství v Praze na Kavčích horách, jehož stavba byla zahájena 20. 8. 1975. Odtud také začala pokusně vysílat barevně televizní noviny.

16. 12. 1980. Federální shromáždění přijalo zákon č. 180/1980 Sb., o zřízení Federálního úřadu pro tisk a informace (FÚTI). Zákon definoval statut úřadu a jeho dozorové kompetence k tisku, rozhlasu a televizi. Úřad mj. navrhol vládě zásady státní politiky v tisku a ostatních informačních prostředcích a zabezpečoval její jednotné uplatňování, registroval periodický tisk celospolečenského významu, rozhodoval o dovozu a rozšiřování zahraničního periodického tisku, udílel souhlas k výkonu funkce šéfredaktora osobám, které nebyly československými občany, dával organizacím oprávnění k rozšiřování periodického tisku. Předsedu FÚTI jmenovala a odvolávala vláda ČSSR.

1985. Jáchym Topol, Ivan Lamper a Viktor Karlík založili samizdatový literární časopis pro kulturu undergroundu *Revolver Revue* (1985 – 1986 vycházel pod názvem *Jednou nohou*, 1986 – 1987 pod názvem *Revolver Revue Jednou nohou* a od 1987 jako *Revolver revue*), který kladl velký důraz na grafickou úpravu. V samizdatu vyšlo celkem 12 čísel.

1. 5. 1988. Československá televize zahájila experimentální vysílání teletextu.

16. 12. 1988. V 16 hodin byly vyřazeny z provozu rušičky zahraničního rozhlasového vysílání. Tomuto rozhodnutí předcházela obdobná krok vlády SSSR na jejím území.

29. 6. 1989. Byl zveřejněn manifest Několik vět, kterým autoři žádali občanské svobody a demokratizaci společnosti. Požadavky petice se týkaly i sdělovacích prostředků, ty měly stejně jako veškerá kulturní činnost být „zbaveny všech forem politické manipulace a předběžné i následné skryté cenzury a otevřeny svobodné výměně názorů“, legalizovány pak měly být sdělovací prostředky působící dosud nezávisle na oficiálních strukturách. Petici podepsaly během krátké doby tisíce občanů, včetně novinářů.

30. 6. 1989. Deník *Rudé právo* na petici Několik vět odpověděl článkem Kdo seje vítr, zaměřeným osobně proti signatářům petice.

12. 8. 1989. *Rudé právo* odmítlo dialog s mluvčími nezávislých iniciativ.

12. 10. 1989. Zatčení Jiřího Rumla, šéfredaktora samizdatových *Lidových novin*, a jeho zástupce Rudolfa Zemana, bylo jedním z posledních pokusů komunistického režimu bojovat proti svým odpůrcům. Z vazby byli propuštěni 26. 11. 1989.

27. 11. 1989. Československý rozhlas se připojil k celostátní generální stávce, již byla vyvolána situací po brutálním zásahu státní moci proti studentům 17. 11. Všechny okruhy Československého rozhlasu přerušily na čtvrt hodiny vysílání.

5. 1. 1990. Vyšlo první legální číslo *Lidových novin* od jejich zastavení v roce 1952. Od 2. 4. 1990 *Lidové noviny* začaly vycházet jako deník.

28. 3. 1990. Federální shromáždění přijalo zákon č. 86/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 81/1966 Sb., o periodickém tisku a o ostatních hromadných informačních prostředcích. Novela tiskového zákona zrušila zákon č. 127/1968 Sb., vypustila některá ustanovení původního zákona (např. § 2 o „rozvíjení socialistického vědomí občanů v duchu zásad ústavy a idejí politiky KSČ jako vedoucí síly“ a o „spoluvytváření socialistického veřejného mínění“) a obnovila § 17 zákona č. 84/1968 Sb. ze dne 26. června 1968 zrušení cenzury. Novela rovněž upravila mj. podmínky pro vydávání a rozšiřování periodického tisku. Na základě tzv. registrace ho nadále mohly vydávat právnické i fyzické tuzemské osoby, jiné (zahraniční) pak se souhlasem příslušného orgánu státní správy ČR nebo SR.

3. 4. 1990. Vyšlo první číslo společenského týdeníku *Reflex*, vydával a tiskl ho Grafoprint.

14. 5. 1990. Zahájil vysílání třetí program Čs. televize, pod označením OK3. Vysílal do konce roku 1992. První program Čs. televize se přejmenoval na F1 a dosud federální druhý program se rozdělil na český program ČTV a slovenský program S1.

7. 5. 1990. Federální shromáždění přijalo zákon č. 166/1990 Sb., kterým se ruší zákon č. 180/1980 Sb., o zřízení Federálního úřadu pro tisk a informace. Zákon rušil FÚTI bez náhrady ke dni 31. července 1990. Práva a povinnosti z pracovních vztahů převzaly Úřady předsednictva vlády České a Slovenské Federativní republiky. Na federativní úrovni byla zřízena Federální rada pro rozhlasové a televizní vysílání (viz 30. 10. 1991).

19. 10. 1990. Bez příslušného povolení začala z bunkru pod bývalým Stalinovým pomníkem v Praze vysílat první nezávislá soukromá stanice v ČSFR Rádio Stalin. Stanice se orientovala na alternativní hudbu a kulturu, později změnila

název na Radio 1 a 15. 2. 1991 získala oficiální oprávnění k vysílání

9. 1. 1991. Federální shromáždění přijalo ústavní zákon č. 23/1991 Sb., kterým se uvozuje Listina základních práv a svobod jako ústavní zákon Federálního shromáždění ČSFR. Zaručovala svobodu projevu a právo na informace. Cenzura se stala nepřípustnou. Omezení zákonem jsou přípustná jen v případě zajištění práv a svobod druhých, bezpečnosti státu, veřejné bezpečnosti, ochrany veřejného zdraví a mravnosti. Státní orgány a orgány územní samosprávy jsou povinny v mezích zákona přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti. Ústavní zákon č. 23/1991 Sb. nabyl účinnosti k 8. 2. 1991.

20. 3. 1991. Federální shromáždění přijalo zákon č. 136/1991 Sb., o rozdělení působnosti mezi Českou a Slovenskou Federativní Republikou (ČSFR) a Českou republikou (ČR) a Slovenskou republikou (SR) ve věcech tisku a jiných informačních prostředků. Zákon rozdělil v daném oboru kompetence mezi federaci a obě republiky. Zrušil zákon č. 167/1968 Sb., o vymezení působnosti ČSSR ve věcech tisku a jiných informačních prostředků (viz 19. 12. 1968). Nově založil právo právnických i fyzických osob zakládat a provozovat rozhlasové a televizní organizace a zpravodajské agentury na základě licence, udělené dle zákona FS. Zákon upravil rozdělení majetku (delimitaci) federálních médií (ČsRo, ČST, ČSTK) republikovým subjektům (ČRo, ČT, ČSTK v ČR a ČSTK v SR), a to do 3 měsíců od jejich zřízení.

4. 10. 1991. Federální shromáždění přijalo zákon č. 451/1991 Sb., kterým se stanovují některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích ČSFR, ČR a SR. Zákon zavedl jako podmínku pro vykonávání funkcí, obsazovaných volbou, jmenováním či ustanovováním v orgánech a organizacích v zákoně vyjmenovaných, předložení tzv. lustračního osvědčení. Mezi tyto organizace zařadil i Československý rozhlas, Český rozhlas, Slovenský rozhlas, Československou televizi, Českou televizi, Slovenskou televizi, Československou tiskovou kancelář, Československou tiskovou kancelář České republiky a Československou tiskovou kancelář Slovenské republiky.

30. 10. 1991. Federální shromáždění (FS) přijalo zákon č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, kterým byly položeny základy k duálnímu systému vysílání. Zákon rozlišil provozovatele ze zákona (veřejnoprávní média) a držitele licencí (právnícké i fyzické osoby). Jako kontrolní orgán zřídil Federální radu pro rozhlasové a televizní vysílání (FRRTV) volenou na 6 let. Tři členy Rady volilo FS a po třech členech národní rady (ČNR, SNR). FRRTV skončila s rozdělením České a Slovenské Federativní Republiky.

7. 11. 1991. Česká národní rada (ČNR) přijala zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi (ČT) jako samostatné a na vládě nezávislé tzv. veřejnoprávní instituci, kontrolované Radou ČT – kolektivním kontrolním orgánem, který volí a odvolává ČNR (po roce 1992 Poslanecká sněmovna). Rada mj. jmenuje generálního ředitele ČT a schvaluje rozpočet.

7. 11. 1991. Česká národní rada přijala zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu. Zákon formuloval poslání Českého rozhlasu (ČRo) jako poskytovatele veřejné služby (tzv. veřejnoprávní médium). Právo veřejnosti kontrolovat tvorbu

a šíření rozhlasových programů ČRo zajišťuje Rada ČRo, volená Českou národní radou (po roce 1992 Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR) na funkční období pěti let.

1. 1. 1992. K tomuto datu byla zákonem České národní rady ze dne 7. 11. 1991 (č. 483/1991 Sb.) zřízena Česká televize jako televizní služba veřejnosti, která začala vysílat na okruhu ČTV a OK3 a vyráběla též pořady pro federální okruh F1 provozovaný Československou televizí. Prozatímním generálním ředitelem České televize zvolila ČNR 8. 12. 1991 šéfproducenta uměleckých pořadů ČST Iva Mathé.

21. 2. 1992. Česká národní rada (ČNR) přijala zákon č. 103/1992 Sb., o Radě České republiky pro rozhlasové a televizní vysílání (RRTV) jako orgánu státní správy volený a odvolávaný ČNR, jehož úkolem je dohled na dodržování předpisů pro vysílání, rozvoj jeho plurality a nezávislosti. Zákon vymezil kompetence Rady na svěřeném úseku a její spolupráci s Federální radou pro rozhlasové a televizní vysílání (FRRTV).

květen 1992. Vydavatelství Ringier ČR začalo vydávat bulvární deník *Blesk*.

21. 10. 1992. Česká národní rada přijala zákon č. 517/1992 Sb., o České tiskové kanceláři, jako veřejnoprávní instituci, postavené na komerčním základu (její hlavní příjem plyne z prodeje zpravodajského servisu). Zákon definoval statut ČTK, poslání a úkoly, zakázal jí provozovat rozhlasové a televizní vysílání. Již v úvodním ustanovení §1 předpokládal její brzkou privatizaci. K uplatnění práva veřejnosti na kontrolu agentury byla zřízena Rada ČTK, volená ČNR na 5 let. Základ svého majetku získala ČTK dle zákona převodem z federální ČSTK.

2. 12. 1992. V souvislosti s přípravou oddělení České a Slovenské republiky k 1. 1. 1993 Federální shromáždění přijalo zákon č. 597/1992 Sb., o zrušení Československého rozhlasu, Československé televize a Československé tiskové kanceláře k 31. prosinci 1992. Tímto dnem přešly nemovitě a movitě věci a majetková práva, s nímž měly právo hospodařit jmenované federální instituce, jakož i práva a povinnosti z pracovněprávních vztahů, na ČR a SR, nestanovil-li zákon ČNR/SNR jinak.

16. 12. 1992. Česká národní rada přijala Ústavu České republiky (zákon č. 1/1993 Sb.). Článek 3 stanovil, že „součástí ústavního pořádku České republiky je Listina základních práv a svobod“. Mezi politickými právy byla takto ústavně v čl. 17 zaručena svoboda projevu a právo na informace, omezené jen zákonem za stanovených výjimečných okolností. Garantována byla nepřípustnost cenzury. Státní orgány a orgány územní samosprávy se staly povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti.

31. 12. 1992. Zaniklo Československo a s ním zanikl Československý rozhlas. Přestala rovněž vysílat federální stanice Československo. V rozhlasovém éteru ji nahradil nový okruh Českého rozhlasu – Radiožurnál.

1. 1. 1993. Vznikla samostatná instituce Český rozhlas vysílající na pěti okruzích: Praha, Vltava, Radiožurnál, Regina, Radio Praha.

20. 6. 1993. Na regionálním kanálu pro oblast Prahy a středních Čech začala vysílat první soukromá televize v České republice, Premiéra TV. Společnosti, která ji provozovala, udělila Rada České republiky pro rozhlasové a televizní vysílání licenci 26. 11. 1992.

4. 2. 1994. Zahájila vysílání soukromá celoplošná televizní stanice Nova, která převzala vysílací frekvenci dosavadního programu ČT 2. Vytvořil se tak duální systém veřejnoprávních a komerčních vysílatelů. Druhý program České televize se od tohoto data šíří pouze na frekvenci bývalé OK 3 s označením ČT 2.

9. 2. 1995. Parlament ČR přijal zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů. Zákon definoval pojem reklamy a mj. zcela zakázal reklamu podprahovou a reklamu skrytou.

květen 1995. Společnost Kwěty české odkoupila zpět od německé společnosti Passauer NP 49% akcií týdeníku *Květy*. Byl to první případ zpětného odkoupení akcií českým kapitálem od zahraničního investora.

1. 6. 1995. Začalo vysílání nejdelšího seriálu v dějinách naší televize; které bude každý týden téměř padesát let vysílat jeden z filmových týdeníků, které od roku 1945 do roku 1990 uváděla kina před promítáním filmů.

17. 5. 1996. Česká televize, televize Nova a Premiéra podepsaly smlouvu o elektronickém měření sledovanosti televizních stanic.

28. 6. 1996. Český rozhlas zprovoznil studio v budově stanice Regina Praha v Praze v Karlíně, v té době nejlepší studio pro mluvené pořady v České republice. Zařízení, které stálo několik milionů korun, spojilo dosud užívaný analogový systém s nejnovějšími systémy digitálními.

1997. Byl ustaven odbor hromadných sdělovacích prostředků Ministerstva kultury ČR, do jehož působnosti spadala legislativa týkající se hromadných sdělovacích prostředků i oblast audiovizí.

1997. Začal být vydáván první bezplatný deník *Metro*.

3. 1. 1997. Komerční televizní stanice Premiéra TV změnila název na Prima TV a zavedla nové programové schéma.

23. 1. 1997. ČT, televize Prima a Cable Plus zahájily experimentální vysílání prostřednictvím digitálního signálu přes satelit – geostacionární družici Kopernikus (provozovanou společností Deutsche Telecom).

17. 12. 1997. Vydavatelství Vltava – Labe – Press (VLP) koupilo 100% akcií vydavatelství Pragoprint a stalo se tak majitelem *Večerníku Praha* a také téměř všech regionálních deníků. Záměrem vydavatelství VLP bylo vytvořit jednotnou inzertní síť.

1998. Vznikl internetový portál idnes.cz.

1. 2. 1999. ČT 2 zahájila čtyřicetihodinový programový servis.

11. 5. 1999. Parlament ČR přijal zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Právní norma upravila podmínky svobodného přístupu k informacím (viz § 1). Zákona mohli novináři využít ve chvíli, kdy jim státní orgány nebyly ochotny poskytnout informace.

22. 2. 2000. Parlament ČR přijal zákon č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon). Definoval periodický tisk a přisoudil odpovědnost za jeho obsah vydavateli. Tisková oprava byla v novém tiskovém zákoně nahrazena právem na odpověď a právem na dodatečné sdělení. Tiskový zákon stanovil i podmínky k evidenci periodického tisku, kterou vede Ministerstvo kultury ČR.

15. 3. 2000. Byl zahájen zkušební provoz živého interneto-

vého vysílání zpravodajských pořadů České televize.

4. 4. 2000. Parlament ČR přijal zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů. Právní norma, upravující ochranu osobních údajů o fyzických osobách a práva a povinnosti při jejich zpracování a stanovující podmínky, za nichž jsou předávána do jiných států, se dotýká i činnosti hromadných sdělovacích prostředků.

20. 12. 2000. Reakce pracovníků ČT na volbu Jiřího Hodače do funkce generálního ředitele ČT vyústila v krizovou situaci. Zaměstnanci ČT, podporovaní řadou veřejně známých osobností, se postavili proti novému vedení televize a proti tomu, že Radu ČT ovlivňují politické strany. Následná shromáždění občanů, podepisování petic a také přerušování vysílání České televize přiměly Poslaneckou sněmovnu i Senát k opakovaným mimořádným jednáním. Výsledkem byla novelizace zákona, mj. umožňující Poslanecké sněmovně neprodleně zvolit prozatímního ředitele a změna kritizované procedury při volbě Rady ČT.

23. 1. 2001. Parlament ČR přijal zákon č. 39/2001 Sb., kterým se mění zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů, a o změně některých dalších zákonů. Novelu zákona o ČT přijal Parlament ČR ve stavu legislativní nouze v souvislosti s tzv. krizí v České televizi. Nový zákon zvýšil počet členů Rady České televize ze stávajících 9 na 15 a zavedl tzv. rotační princip, kdy je každé dva roky volena jedna třetina členů, přičemž funkční období člena rady je 6 let. Z navrhování kandidátů na členy Rady ČT byly vyloučeny politické strany. Pravomoc volby však byla nadále ponechána v kompetenci Poslanecké sněmovny. Zákon nově uložil Radě ČT povinnost překládat Poslanecké sněmovně ke schválení Kodex ČT – shrnutí zásad naplňování poslání veřejné služby v oblasti televizního vysílání.

9. 2. 2002. Parlament ČR přijal zákon č. 192/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu, ve znění pozdějších předpisů, a o změně dalších zákonů. Novela zákona o Českém rozhlasu zavedla tzv. rotační princip v obměňování členů Rady ČRo. Z navrhování kandidátů na členy Rady ČRo byly vyloučeny politické strany. Právní norma však volbu i nadále ponechala v kompetenci Poslanecké sněmovny. Zákon nově stanovil Radě ČRo povinnost překládat Poslanecké sněmovně ke schválení Kodex ČRo – shrnutí zásad naplňování veřejné služby v oblasti rozhlasového vysílání.

15. 3. 2002. Parlament ČR přijal zákon č. 138/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů. V rámci přibližování českého práva právu Evropské unie tato novela zákona o regulaci reklamy mj. rozšířila definici reklamy.

2003. Deník *Blesk* se po zániku svého bývalého konkurenta listu *Super* stal s půlmilionovým nákladem nejprodávanějším celostátním deníkem.

březen 2003. Stockholmská arbitráž rozhodla, že Česká republika musí zaplatit 10,4 miliardy korun společnosti CME (první zahraniční investor televize Nova) za to, že neochránila její investice. Ředitele televize Vladimíra Železného senát zbavil imunity a vydal ke stíhání.

červenec 2003. Rada pro rozhlasové a televizní vysílání pro-

dloužila televizi Prima vysílací licence, a to až do r. 2018.

duben 2004. Vydavatelství Mediacop se rozhodlo vydávat nedělní deník s názvem *Nedělní svět*. Vycházel do konce ledna 2007.

květen 2004. Ředitelé všech celoplošných televizí, ČT, TV Nova a Prima TV, podepsali memorandum o společném postupu při digitalizaci terestrického televizního vysílání.

květen 2004. Vláda ČR schválila Konceptci zahájení digitálního televizního vysílání v ČR pro roky 2004 – 2006. Konceptce neobsahovala strategii přechodu na digitální rozhlasové vysílání.

září 2004. Vláda schválila zákon o elektronických komunikacích, který mj. upravuje rozhlasové a televizní vysílání. Vláda akceptovala nejzásadnější výhradu Asociace provozovatelů soukromého vysílání, aby se současné soubory technických parametrů (kmitočet, výkon, stanoviště) na požádání rádia proměnily na individuální oprávnění k využívání rádiových kmitočtů.

listopad 2004. Rada pro rozhlasové a televizní vysílání vyhlásila historicky první licenční řízení pro provozování digitální terestrické televize. Čtyři programy vyčlenila České televizi a dalších dvanáct hodlala přidělit provozovatelům se zájmem o plnoformátové, specializované a regionální televize.

prosinec 2004. Finanční skupina PPF a Central European Enterprises (CME) podepsaly dohodu, podle které se 85% vlastníkem TV Nova stala CME. Americký investor za podíl zaplatil 642 mil. amerických dolarů (12 mld. Kč). PPF se tak se 14% ekonomickým podílem stala po Ronaldu S. Lauderovi druhým největším akcionářem CME.

2. 5. 2005. Česká televize zahájila vysílání kanálu ČT 24, kontinuálního zpravodajského vysílání. Program ČT 24 je propojen s internetovým portálem, který byl zprovozněn současně se zahájením vysílání ČT 24 ve spolupráci s Neris (dceřiná společnost ČTK pro Internet a nová média).

21. 10. 2005. V ČR začalo řádné digitální rozhlasové a televizní vysílání. Součástí multiplexu A, ke kterému drží licenci České radiokomunikace, jsou ČT 1, ČT 2, ČT 24 a TV Nova. Z rádií je to pak pět okruhů Českého rozhlasu. V prosinci se multiplex doplnil o další okruh ČRo, v únoru 2006 o sportovní kanál ČT4. Živé vysílače multiplexu A pokryly zatím 13% území republiky a byly dostupné pro 19% populace.

2005. Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR schválila novelu zákona o rozhlasových a TV poplatcích, která také do budoucna omezila vysílání reklamy na veřejnoprávních programech. V roce 2007 byl snížen podíl reklamy ve vysílání z 1% na 0,5%. A od roku 2008 se vysílá reklama pouze u kulturních a sportovních událostí, kde to nařizují licenční podmínky těchto programů.

2005. Odkoupením 15% podílu od finanční skupiny PPF se CME stala 100% vlastníkem ve společnostech kolem TV Nova – Česká produkční 2000 a Vilja.

leden 2006. Deník *Metro* se rozšířil z Prahy do dalších krajských měst ČR a zvýšil náklad na 366 tis. výtisků.

leden 2006. Český rozhlas zahájil vysílání ČRo 4 – Wave, stanice určené mladým posluchačům.

31. 1. 2006. Bylo ukončeno české vysílání stanice BBC.

únor 2006. Poslanecká sněmovna ČR schválila novelu zákona o provozování rozhlasového a televizního vysílání, důležitou pro rozvoj digitálního terestrického vysílání.

Novela umožní spustit televizím Nova a Prima po jednom plnoformátovém programu v případě, že budou se státem spolupracovat při vypínání analogového vysílání.

10. 2. 2006. Prvním velkým projektem nově vysílajícího kanálu České televize Sport ČT 4 byl přenos olympiády v Turíně 2006.

duben 2006. Po téměř roce a půl vybrala Rada pro rozhlasové a televizní vysílání vítěze řízení na licence pro provozování digitálních terestrických televizních stanic. Pro síť Czech Digital Group vybrala rada programy zpravodajské Z1, dětské a mládežnické TV Pohoda a RTA. V digitální síti Českého Telecomu budou umístěny programy plnoformátové Televize Febio, Televize Barrandov a hudebního Óčka. Všech šest žadatelů získalo licenci k celoplošnému pokrytí na dobu 12 let. V září 2006 pražský soud na základě žaloby společnosti CET 21 (držitele licence na vysílání Novy) rozhodnutí rady zrušil.

květen 2006. Prezident Václav Klaus podepsal novelu zákona o provozování rozhlasového a televizního vysílání. Televize Nova a Prima mohly získat další dvě licence v případě, že budou se státem spolupracovat na vypínání svého analogového vysílání. Totéž platí pro Regionální televizní agenturu, která ovládá rozhodující část místních terestrických stanic.

červen 2006. Vznikla Asociace digitálních televizí.

27. 9. 2007. Sněmovna Parlamentu ČR schválila vládní návrh novely zákona o rozhlasovém a televizním vysílání, který řešil přechod z analogového na digitální šíření televizního signálu.

1. 6. 2008. Začal vysílat nový televizní zpravodajský kanál s digitální licenci Z1, jehož vysílání by mělo být terestricky dosažitelné v Praze, Ostravě a Brně.

Excerpovaná literatura

Beránková, M., Křivánková, A., Ruttkay, F.: *Dějiny československé žurnalistiky*. Díl 3. Český a slovenský tisk v letech 1918–1944. Praha: Novinář, 1988

Beránková, M.: *Dějiny československé žurnalistiky*. Díl 1. Český periodický tisk do roku 1918. Praha: Novinář, 1981

Čtrnáctý, M.: *Zrození Československého rozhlasu*. Rukopis

Dějiny českých médií v datech: rozhlas, televize, mediální právo. Praha: Karolinum, 2003

Dienstbier, J., Lánský, K.: *Rozhlas proti tankům*. Praha: Výzkumné odd. Československého rozhlasu, 1990

Dolejší, V.: *Noviny a novináři*. Praha: NPL, 1963

Dragůň, L.: *Vývoj českého regionálního tisku na Hradecku v období 1945–1948*. Diplomová práce, Praha: FŽ UK, ak. rok 1989–1990, HZ 2351a

Duch novin, I/1928

Dva významné objevy z dějin českého novinářství. Československý novinář, III/4, s. 4

Gruber, M.: *Krizové období let 1968–1969 na stránkách deníku Práce*. Diplomová práce, Praha: FŽ UK, ak. r. 1982–1983, HZ 1554a

Gwužd, P.: *Úloha časopisu Tribuna v období konsolidace strany a společnosti*. Diplomová práce. Praha: FŽ UK, 1987

Hoch, K.: *Dějiny novinářství od r. 1860 do doby současné*.

- In: Československá vlastivěda. Díl 7. Písemnictví. Praha: SFINX, 1933, s. 437–514
- Hoch, K.:** *Noviny*. Praha: Topič, 1913
- Hrabánek, J.:** *První krok k reformě čsl. práva tiskového*, Duch novin VI/1931, s. 67–69
- Chmel, L.:** *Čtvrt století činnosti*. Novinář, XXIII/3, s. 82–84
- Ješutová, E., Nováková, J.:** *Normalizace v Československém rozhlasu*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 1998
- Ježek, V.:** *Národní povstalecké vysílače I–III* (Poznámky na okraj historie rozhlasu, Propaganda a rozhlas). Kapitoly z dějin československého rozhlasu IV–VI. Praha 1965–7 (s. 133–183; 93–142; 105–225)
- Kaplan, K., Tomášek, D.:** *O cenzuře v Československu v letech 1945–1956*. Sešity Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR, sv. 22. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 1994
- Kašáková, E.:** *Postavení časopisu Dnešek v dobové struktuře let 1945–1948*. Diplomová práce. Praha: FŽ UK, 1989
- Knapík, J.:** *V zajetí moci*. Praha 2006
- Končelík, J.:** *Média a Pražské jaro; Kontrola a řízení tisku v souvislostech československé krize konce 60. let*. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra mediálních studií. 2008. 334 s. Školitelka disertační práce doc. PhDr. Barbara Köpplová, CSc.
- Kosatík, P.:** *Ferdinand Peroutka. Pozdější život (1938–1978)*. Praha: Paseka, 2001
- Kovářík, V.:** *Proměny rozhlasové publicistiky*. Díl I. Od počátků Radiojournalu do mnichovského diktátu (1923–1938). Díl II. Od mnichovského diktátu k Vítěznému únoru 1948. Praha: SPN, 1982
- Křivánková, A., Vatrál, J.:** *Dějiny československé žurnalistiky*. Díl 4. Český a slovenský tisk v letech 1944–1987. Praha: Novinář, 1989
- Křížek, F.:** *K počátkům televizního vysílání v Československu*. Soudobé dějiny, ročník VI, 1999, č. 4, s. 479–487
- Junek, M., Havlíček, J.:** *Rozhlasová práce*, 3/1991
- Marek, P. a kol.:** *Přehled politického stranictví na území českých zemí a Československa v letech 1861–1998*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000
- Moravec, V.:** *Činnost Rady ČR pro rozhlasové a televizní vysílání a její vliv na provoz privátních rozhlasových stanic v letech 1993–1997*. Diplomová práce. Praha: FSV UK, 2000
- Mráz, M.:** *Výhledy dalšího rozšiřování denního tisku*. Novinář, XX/11, s. 389
- Oppelt, J.:** *Zhodnocení historické úlohy, významu a žurnalistické kvality Práva lidu, deníku Československé strany sociálně demokratické v letech 1945–1948*. Diplomová práce. Praha: FSV UK, 1991
- Pacovský, J.:** *Na vlnách rozhlasu 1923–1993*. Praha: Český rozhlas, 1993
- Pasák, T.:** *Soupis legálních novin, časopisů a úředních věstníků v českých zemích z let 1939–1945*. Praha: Univerzita Karlova, 1980
- Pasák, T.:** *Pod ochranou říše*. Praha: Práh, 1998
- Patzáková – Jandová, A.:** *Prvních deset let československého rozhlasu*. Praha: Radiojournal, 1935
- Perkner, S.:** *K vývoji rozhlasové reportáže v Československu*. Praha: SPN, 1985
- Pernes, J.:** *Svět Lidových novin 1893–1993*. Praha: Lidové noviny, 1993
- Pexová, V.:** *Vznik a vývoj Spolku českých žurnalistů jako první české novinářské organizace (1877–1939)*. Diplomová práce. Praha: FŽ UK, 1978
- Prameny k dějinám československého rozhlasu. Díl 1, 2. Praha: Studijní oddělení Československého rozhlasu, 1970
- Príspevky k dejinám rozhlasu. Díl 3. Bratislava, 1978
- Rais, S.:** *Tlačový zákon a ochrana práv autora*. Novinář, XIX/11, s. 376–377
- Rais, Š., Šefčák, L.:** *Komentář k tiskovému zákonu*. Novinář, XIX/6, s. 201
- Ročenka Českého rozhlasu 1997
- Seger, J.:** *Naše televizní vysílače*. Praha: Nadas, 1982
- Strančík, F.:** *50 let rozhlasové a 20 let televizní techniky v ČSSR*. Praha, 1973
- Stručný přehled historie Československého rozhlasu v letech 1923–1986. Praha: Československý rozhlas, 1986
- Syndikát denního tisku československého. Zpráva jednatele za dobu od 15. 5. 1920 do 3. 3. 1921, s. 15
- Šik, H.:** *Havlíčkův fond českých novinářů*. Novinář, XXVII/11, s. 19
- Šik, H.:** *K 100. výročí založení naší první novinářské organizace*. Praha, 1977
- Špirit, Zdeněk:** *Vývoj rozšiřování tisku na území ČSR od roku 1919 do současnosti*. Diplomová práce. Praha, FŽ UK 1982
- Tomášek, D.:** *Pozor cenzurováno aneb ze života soudružky cenzury*. Praha: MV ČR, 1994
- Tomeš, J.:** *Slovník k politickým dějinám Československa 1918–1992*. Praha: Nakladatelství Budka, 1994
- Votavová, J.:** *Stručný nástin historie českého rozhlasu*. Praha: Český rozhlas, 1993
- Významná data z rozhlasové historie. Nepublikováno. Praha: Český rozhlas 1998
- Weirauchová, J.:** *Počátky českého tisku v roce 1945*. Diplomová práce. Praha: FŽ UK, 1974–1975, Hz 283a
- Zieris, K. F.:** *Struktura čs. tisku a jeho vývoj*. Novinářský sborník, 1957, č. 3, s. 360–374
- Zieris, K. F.:** *Devadesát let ve vývoji novinářské organizace*. Novinář, XIX/ 1, s. 4